

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 6. évfolyamosok számára

2016. január 16. 10:00 óra

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
A megoldásra összesen 45 perced van.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

1.	<p>A meghatározások és a minta alapján oldd meg a feladatokat! Csak a magánhangzók különbözhetnek egy-egy szópairban. Ügyelj a helyesírásra is!</p> <p>Minta:</p> <p><u>k</u> <u>é</u> <u>r</u>: Udvarias formában kifejezi, hogy szeretne (meg)kapni valamit.</p> <p><u>k</u> <u>o</u> <u>r</u>: A történelem valamely időszaka.</p> <p>1. szópair</p> <p>_ _ _ : (Folyó)víz, szakadék vagy út fölött az áthaladást lehetővé tevő építmény.</p> <p>_ _ _ : Katonáság, sereg.</p> <p>2. szópair</p> <p>_ _ _ : Ellenszegülés nélkül hagyja, hogy valami (kellemetlen) történjék vele.</p> <p>_ _ _ : Kopasz(ra nyírt vagy borotvált).</p>	<table border="1"> <tr> <td>a</td> <td></td> </tr> <tr> <td>b</td> <td></td> </tr> </table>	a		b	
a						
b						
2.	<p>a) Alkosd meg a megadott betűkből az öntelt szó két rokon értelmű alakját! A két szót írd le a pontvonalra! Minden betűt egyszer kell felhasználnod.</p> <p>öntelt</p> <p>Megadott betűk a két rokon értelmű szóhoz: e é ö ö d f ly ly k s v</p> <p>Az egyik rokon értelmű szó:</p> <p>A másik rokon értelmű szó:</p> <p>b) Alkosd meg a megadott betűkből a halk szónak két, vele ellentétes jelentésű alakját! A két szót írd le a pontvonalra! Minden betűt egyszer kell felhasználnod.</p> <p>halk</p> <p>Megadott betűk a két ellentétes jelentésű szóhoz: ő e g n z á a s r ny h</p> <p>Az egyik ellentétes jelentésű szó:</p> <p>A másik ellentétes jelentésű szó:</p>	<table border="1"> <tr> <td>a</td> <td></td> </tr> <tr> <td>b</td> <td></td> </tr> </table>	a		b	
a						
b						

3. Oldd meg az alábbi szöveggel kapcsolatos nyelvtani feladatokat!

Géza kemény kézzel, szigorúan irányította a magyarság sorsát. Családjával együtt felvette a kereszténységet. A törzsfőket és a népet is erre kényszerítette. Erős hadsereget szervezett. Fejedelmi székhelyül a Duna jobb partján fekvő Esztergomot választotta.

a) Írd le a pontvonalra a szövegből azt a szót, amelyikben először figyelhető meg más-salhangzók összeolvadása!

A szó:

b) Írd le a pontvonalra a szövegből azt a szót, amelyikben először figyelhető meg írásban jelölt teljes hasonulás!

A szó:

c) Karikázd be annak a „nyelvtani képletnek” a betűjelét, amelyik a szövegben található *magyarság* szóra igaz!

A) szótő + képző B) szótő + jel C) szótő + rag

d) Írd le a pontvonalra a szövegben található igekötős igét!

e) Írd le számmal a pontvonalra, hogy a szövegben hány tulajdonnév található!

.....

f) Írd le a pontvonalra a szövegben található első vegyes hangrendű szót!

.....

4. Karikázd be az összes helyesen írt szó betűjelét! Egy sorban több helyesen írt szó is lehet.

a) A) színes B) gyűjtés C) újjabb D) hűsít

b) A) vízesen B) vízálló C) vizünk D) vizilabda

c) A) gyanú B) bábú C) ágyú D) tanú

d) A) Haggyuk! B) Fonyjátok! C) Addjad! D) Tanítsd!

e) A) locssan B) eggyik C) edzés D) galyjal

a	
b	
c	
d	
e	
f	

a	
b	
c	
d	
e	

5. A következő szólásokból, közmondásokból egy-egy növény neve hiányzik. A minta alapján írd a megfelelő növény **betűjelét**, illetve a megfelelő jelentést jelölő **sorszámot** a megadott pontvonalra! Minden sorba csak egy betűt és egy számot írhatasz!

Minta:**2**..... *Kemény***D**..... *harapott.*

- a) Savanyú neki a
- b) Nem mind, ami lapos.
- c) Nem megy a játék.

A) babra B) lencse C) dinnye **D) dióba** E) szőlő
 F) kukoricára G) borsóra H) répa I) szilva J) hagyma

1. Félbeszakítja valakinek a mondanivalóját.
- 2. Nehéz feladatra vállalkozott.**
3. Nem tud valamit elérni, ezért lekicsinyli, megvetéssel beszél róla.
4. Erejét meghaladó vállalkozásba fog.
5. Semmit sem szabad elhamarkodni.
6. Fontos dolgról van szó, nagy tét forog kockán.
7. Könnyűszerrel jelentős eredményt ér el.
8. A látszat gyakran megtéveszti az embert.
9. Nem avval takarékoskodik, amivel kellene.

6. Állítsd a minta alapján számozással betűrendbe az alábbi szavakat oszloponként! Minden oszlopban a sorrendet az 1., a 2. és a 3. számmal jelöld!

Minta	1.	2.	3.	4.
<i>2. banán</i>	növény	sápad	fék	tavaly
<i>3. citrom</i>	gyökér	sárkány	fest	taxi
<i>1. alma</i>	szár	sárga	férfi	tatár

7. A következő meserészlet alapján oldd meg a feladatokat!

a	
b	

A két **(1.)** végtelen dühvel meredt egymásra, s a következő másodpercben már lendültek is a varázskézek.

– Neee! – lépett közjük kétségbeesetten Cibere, de már elkésett. Az ujjakból szikrák pattantak ki, melyek keresztülszáguldottak a közepen álló kis fivérükön, és pattogva állapodtak meg a két haragvó testvér testén. A következő pillanatban a koboldok helyén nem maradt más, csak három füstölgő, fekete **(2.)**

Tilinti és Milkó testéről lepattantak a kötelek, s ők hitetlenkedve bámulták a koboldok kihülő helyét.

– Futás! – tért magához Milkó. Megragadta Tilinti kezét, és sietős léptekkel behúzza magával az erdő fáinak közé.

Néhány perccel később a hamukupacok szikrázni, pattogni kezdtek, és egyszer csak hopp!, ott állt a három kobold.

– Jól rászedtük őket, hahaha – hahotázott Cibere. – Még hogy rántott békacombot csinálunk belőlük!

– Ezek tényleg azt hitték, hogy meg akarjuk enni őket! – kacagott Guriga is.

– Hát sohasem hallottak róla, hogy az Elátkozott Világban semmi sem az, aminek látszik? – fetrengett a földön hasát fogva Laboda. – Még annyit se tudnak, hogy a kacagoldok nem étellel, hanem nevetéssel táplálkoznak!

– Hihihhi, hahaha!

– Brühühi, jaj, de tele vagyok!

És a három kobold a hasát fogva még hosszú percekig hahotázott a tisztás közepén: **(3.)**

(Tarcsai Szabó Tibor: A kacagó koboldok. nyomán <http://www.tarcsaiszabo.hu/mese/koboldok.htm>)

a) Melyik szó illik a szöveg alapján a megadott szám helyére? Karikázd be a legmegfelelőbb szó betűjelét!

1.

- A) óriás
- B) tündér
- C) törpe
- D) kacagold
- E) vidorfi

2.

- A) folt
- B) gödör
- C) fahasáb
- D) szendarab
- E) hamukupac

3.

- A) kergetőztek.
- B) ebédeltek.
- C) varázsolnak.
- D) gondolkodtak.
- E) aludtak.

b) A szöveg alapján állapítsd meg, hogy igaz vagy hamis az állítás! A megfelelő szót karikázd be!

1. Igaz – Hamis: A három kobold egymás testvérei voltak.
2. Igaz – Hamis: A koboldok szikrázó varázspálcával varázsolnak.
3. Igaz – Hamis: Milkót és Tilintit láncokkal kötözték össze.
4. Igaz – Hamis: A három kobold neve: Cibere, Tilinti és Milkó.

8.	<p>A minta alapján minden lehetséges helyen válaszd el az alábbi két szót! A megoldást írd a pontsorra!</p> <p>Minta: <i>mosolygás</i> → <i>mo-soly-gás</i></p> <p>a) kertészért →</p> <p>b) lándzsákat →</p>	a	
		b	
9.	<p>Kányádi Sándor négy versének első versszakait kell összeállítanod a megadott sorokból. A sorokat jelölő számokat írd a megfelelő verscím alatti téglalapokba! Egy téglalapba csak egy számot írhatsz! Segítségül négy számot már beírtunk a megfelelő helyre.</p>	a	
		b	
		c	
		d	

	A kíváncsi Hold	Hallgat az erdő	Téli fák	Tavaszelő
Az 1. sor számjele				
A 2. sor számjele			7.	2.
A 3. sor számjele	9.	1.		
A 4. sor számjele				

<p>1. mohát kapargat</p> <p>2. vonszolódva lépdél,</p> <p>3. egyedül a fenyő állja.</p> <p>4. kóborolt a Telehold.</p> <p>5. hogy a Földön mi lehet.</p> <p>6. hátán a sok súlyos</p> <p>7. kertek, erdők minden fája,</p> <p>8. benne a szarvas.</p>	<p>9. S kíváncsi lett módfelett,</p> <p>10. Elhullatta leveleit</p> <p>11. szélnek, télnek vad szigorát</p> <p>12. Hallgat az erdő,</p> <p>13. Zajlik a Küküllő,</p> <p>14. Fönn az égen bandukolt,</p> <p>15. dirib-darab jéggel.</p> <p>16. csöndje hatalmas;</p>
--	--

